

# VERWAAID IN DE WIND



**Andries Mol**  
Anya van der Gracht

INKIJKEXEMPLAAR

# VERWAAID IN DE WIND

**Andries Mol**  
Anya van der Gracht

Eerste druk 2021

Copyright auteur © Andries Mol

Copyright co-auteur © Anya van der Gracht

Omslag vormgeving Probeeld| Ambilicious

Profielfoto Martin Schonewille

Binnenwerk vormgeving Ambilicious

Redactie Anya van der Gracht | Ambilicious

Hoofdredacteur Inanna van den Berg | Ambilicious

ISBN 978-94-93210-61-5 | NUR 330

Copyright © 2021 Ambilicious, Breda

[www.ambilicious.nl](http://www.ambilicious.nl)

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/  
of openbaar gemaakt worden door middel van druk,  
fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook, zonder  
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het werk is gebaseerd op waargebeurd.

Uit zorgvuldigheid zijn de namen van de personen  
fictief.

# VERWAARD IN DE WIND

Ambilicious Breda | Kalmthout



*'Aanstellers en waardeloze dromers  
kunnen we niet gebruiken.  
Als het meneertje hier niet aanstaat,  
dan rot hij maar lekker op.'*





# 1

Ver van de bewoonde wereld ligt tussen de velden een boerderij verscholen. Tegen de gevel aan de voorkant zit een kleine, tengere jongen. Zijn naam is Hans. Maar, iedereen noemt hem Hansie.

Hansie zit graag buiten. Elke dag is er wel iets nieuws te zien in de tuin. Vandaag heeft hij in de vuurdoorn een kleine bruinachtige buidel gespot. Met een oog dichtgeknepen tegen de felle zomerzon bestudeert hij hem. Zou daar een vlinder in wonen? Hé, wat is dat?

De buidel barst open.

Nieuwsgierig schuift hij dichterbij en kijkt gespannen naar het wonder van de natuur. Voorzichtig wurmt een vlinder naar buiten.

‘Wat mooi,’ fluistert hij.

‘Hé, ellendige dromer, wat zit je daar onnozel in een struik te loeren?’

Hans schrikt van de zware stem van zijn broer Albert.

‘Het is je eerste schooldag. Geloof me, jochie, daar moeten ze je ook niet.’ Albert lacht er gemeen bij. Door zijn tranen heen valt het Hans op dat zijn broer zich blijkbaar gewassen heeft. Zijn gezicht is schoon en hij draagt zelfs een schone overall. Alleen de kortgeknipte zwarte haren pieken alle kanten op. Hans dringt zijn tranen terug. Hij weet dat hij ongewenst is. Zijn vader heeft dat vaak genoeg tegen de dominee gezegd.

‘Albert, laat Hansie met rust.’ Annie, zijn jongste zus, pakt hem bij de hand. ‘Kom maar, jongen. Ik breng je wel naar school.’ Met een zwaai zet ze hem achterop haar fiets en trapt over het zandpad naar het dorp.

Hans klemt zijn armen stevig om haar tengere middel.

Na een kwartier staan ze bij het schoolplein. Het is nog leeg. ‘Juf Alie en de andere kinderen komen straks ook. Ik moet naar mijn werk.’ Ze aait over zijn bol en rijdt weg.

Voor ze de hoek omgaat, kijkt ze nog een keer achterom en zwaait.

Hans zwaait terug en glimlacht. Vanachter gezien lijkt zijn zus precies op moeder: ze is net zo klein en draagt haar zwarte haren ook in een knot. Hansie vindt zijn zus lief. Ze is heel lief voor hem, behalve als vader en moeder in de buurt zijn. Waarom ze dan ook gemeen tegen hem doet, begrijpt hij niet.

Na een eeuwigheid wachten komt er eindelijk iemand aanlopen.

‘Hallo, jij bent vast Hansie. Dit is Bennie en ik ben zijn moeder, Irma.’ De vrouw duwt de jongen naar Hans toe, die hem verlegen aankijkt.

Bennie heeft peentjeshaar en bruine vlekken op zijn neus.

‘Zijn dat roestspetters?’ vraagt Hans.

Bennie lacht luid.

‘Dat zijn sproeten,’ zegt een andere jongen die erbij komt staan. Hij glundert ervan.

Het wordt alsmaar drukker op het schoolplein, sommige kinderen komen lopend samen met een volwassene, anderen worden met de fiets gebracht.

Er stopt zelfs een auto voor de school. Twee precies dezelfde meisjes stappen uit. Ze hebben niet alleen hetzelfde gezicht, ze hebben ook dezelfde krullen en dragen dezelfde kleding. Op hun bovenlip zit een bruin vlekje, op exact dezelfde plek. Hoe goed Hans zijn best ook doet, hij kan geen verschil ontdekken.

Verwachtingsvol kijkt hij op als de schooldeur opengaat. Een deftige dame komt op hem aflopen. Haar opgestoken haren lijken op een breiwerkje van zijn moeder. Vol bewondering bekijkt hij de glinsterende spelden die het bij elkaar houden.

‘Ik ben juf Alie.’ Ze zegt het heel vriendelijk en steekt haar hand uit. Hans krimpt ineen van schrik. Hij vermoedt dat de juf hem een draai om zijn oren wil geven. Waarom snapt hij niet.

Behalve familieleden heeft hij nooit veel andere mensen gezien. En nu staat hij tussen allemaal vreemden die tegen hem praten. Hij wordt er onrustig en onzeker van.

De schrik wordt nog erger als hij Roel ziet. Zijn vader zegt dat Roel de zoon van heidenen is. Roels vader heeft zich doodgedronken en zijn moeder is een hoer. Ook de dominee en nog een paar dorpingen hebben die mening.

‘Hey, Hansie!’ Roel heeft komt vrolijk op hem afrennen.

Juf Alie ziet de vertwijfeling bij Hans en pakt hem bij de hand. ‘Wat leuk dat jullie elkaar kennen. Jullie kunnen mooi in de klas naast elkaar zitten.’

Doodsbang loopt Hans aan de hand van de juf het schoolgebouw binnen.

‘Wat een grote gang. Bijna net zo groot als de deel van onze boerderij,’ fluistert hij.

Juf Alie reageert niet, misschien hoort ze het niet.

In de school ruikt het fris. Langs de muur van de gang hangen haken waar de kinderen hun jas ophangen. Vlak boven de grond is een lange plank gemonteerd waar de klompen neergezet moeten worden. Voor Hans is het allemaal nieuw en anders. Thuis hangen de jassen aan spijkers en staan de klompen in de deel, vlak naast de deur van de kakdoos.

Alle kinderen gaan het klaslokaal binnen en aan de tafels zitten.

De juf houdt Hans nog steeds stevig bij de hand en gaat als laatste het lokaal binnen. Zodra ze de deur achter zich dicht trekt, zijn de kinderen veranderd van een kakekende menigte in muisstille kerkgangers.

Hans staat te trillen op zijn benen, maar kan zijn nieuwsgierigheid niet bedwingen.

Zijn blikken glijden over de stoelen en tafels, de volgeladen kasten met lesmateriaal, potloden en pennen. Aan de zijkant van het lokaal staat een grote ovale tafel die is afgedekt met een plastic tafelkleed.

Helemaal vooraan in de klas staat de tafel van de juf.

‘Hallo allemaal. Dit is Hans. Jullie kennen elkaar allemaal

al, maar Hans is nieuw in de klas. Als ik je naam noem, ga je staan zodat hij weet wat jouw naam is. Zo leren we elkaar het snelst kennen.'

Nadat iedereen zich heeft voorgesteld wordt Hans in de stoel naast Roel geplaatst.

Hij gaat zo ver mogelijk bij Roel vandaan zitten en kijkt angstig naar de juf. Als ze er thuis achter komen naast wie hij in de klas zit, krijgt hij een pak slaag. Hij durft het niet tegen de juf te zeggen, misschien krijgt hij dan van haar klappen.

'Ik bijt niet hoor,' Roel kijkt met grote ogen naar Hans.

Hans antwoordt niet. Met een bonzend hart en een brok in zijn keel staart hij voor zich uit.

'Jongens, we gaan vandaag iets moois van klei maken, een pop of een asbak of een dier'

De juf haalt het plastic van de grote tafel en geeft ieder kind een stoffen lap.

Hans vraagt zich af wat hij ermee moet. Hij ziet de kinderen die lap uitvouwen tot een grote blouse zonder kraag en knopen.

Roel pakt het pakketje uit Hans zijn handen. Juist als Hans denkt dat hij hem wilde stelen, zegt Roel op een aardige toon: 'Ik help je wel even.'

'Dat is aardig van je, Roel. Jullie worden al echte vrienden, zie ik.' De juf weet niet dat Hans, als strenggelovige, nooit vriendschap mag sluiten met een heiden. Hij zou daardoor eeuwig branden in het hellevuur. De dominee heeft dat vaak genoeg duidelijk gemaakt.

De blouse moet dus achterstevoren aangetrokken worden, het doet dienst als een schort. Wat handig.

'Gaan we met modder spelen?' vraagt Hans.

De jongens bulderen van het lachen, de meisjes giechelen. Juf Alie lacht ook.

Hij schrikt ervan. Nog nooit heeft iemand om hem gelachen zonder hem eerst te pesten of pijn te doen.

Een gevoel van plezier en vrolijkheid overvalt hem. Albert heeft vast gelogen toen hij zei dat de school net zo erg is als een gevangenis. Daarom mocht Hans niet eerder

naar school. Het kostte ook te veel geld en dat hadden vader en moeder niet.

Nieuwsgierig kijkt hij naar wat zijn klasgenoten aan het maken zijn. De meeste kinderen rollen de klei over tafel totdat het slierten zijn die ze aan elkaar plakken. Dat is te simpel naar zijn zin.

Hans wil een vlinder maken. Net zo'n mooie vlinder als hij vanochtend uit die bruine bal zag komen. Hij duwt zijn stuk klei plat en snijdt er met een spatel de vorm van een vlinder uit. Hij versiert de vorm met lijnen en stippen, net zoals bij een echte.

'We laten nu alle werkjes goed drogen. Intussen kiezen we met z'n allen drie winnaars die hun werkstukken mee naar huis mogen nemen. Jullie mogen er allemaal een aanwijzen die je het mooiste vindt. Het mag niet jouw eigen werkstuk zijn.'

Iedereen kijkt naar wat de ander gemaakt heeft. In het oor van de juf fluisteren ze welke ze de mooiste vinden. Hans vindt het allemaal reuze spannend en kiest ook zijn favoriete creatie uit. Bij sommige heeft hij geen idee wat het voorstelt, de een lijkt wel een stel dansende wurmen, een pannenkoek en weer en ander op een kromme fiets, en die vindt hij echt de mooiste. Het erbij horen en mee mogen doen, bezorgt hem een verwarrend gevoel. Hij is trots en bang.

De schorten gaan uit en verdwijnen in een grote ton. Aan de grote tafel wachten de kinderen ongeduldig en gespannen op de uitslag.

'Iedereen is derde geworden, op twee na,' roept de juf en klapt kort in haar handen.

Hans is trots, hij is sowieso derde geworden. Al heeft hij geen benul wat het exact betekent, hij weet wel dat het bijzonder is.

'De tweede plaats is voor de fiets. Klara mag naar voren komen.' Giechelend met haar handen voor haar mond, gaat ze naast de juf staan.

'De winnaar van de kleiwedstrijd is geworden ... de vlinder!'

Hans schrikt van de stemverheffing van de juf. Het zweet breekt hem uit, hij krijgt rillingen en kippenvel. Zijn dunne benen kunnen hem ternauwernood dragen als hij naar voren loopt. Dikke tranen biggelen over zijn gezicht. Voor de eerste keer in zijn leven hoort hij dat hij iets goeds heeft gedaan. Hij is zelfs een winnaar.

De juf slaat haar armen om hem heen.

“Echt heel knap gemaakt, jongen,” zegt ze zachtjes.

‘Niet slaan, alstublieft. Niet slaan,’ stamelt hij. Het liefst wil hij wegrekken, maar zijn benen weigeren.

‘Wat is er met jou aan de hand?’ De juf kijkt hem onderzoekend aan. ‘Je hebt gewonnen. Ben je niet blij? We zijn allemaal trots op jou.’

Knikkend kijkt ze de andere kinderen aan die bevestigend reageren. ‘Waarom zou ik je slaan en pijn doen? Ik zal je nooit pijn doen. Dat beloof ik.’

Hans kan het maar niet bevatten dat zijn juf hem stevig vastpakt zonder hem te willen slaan.

Een galmende bel maakt de klas op een niet mis te verstane wijze duidelijk dat het tijd is om buiten te spelen. De kinderen lopen in een ganzenpas het gebouw uit, waarna ze het op een rennen zetten richting een houten schuur.

Hans blijft verstijfd staan. Albert heeft hem verteld dat dit het strafhok is. Misschien gaan ze iemand bevrijden? Zijn nieuwsgierigheid overwint het weer.

Hij krabbelt in zijn donkerblonde lokken en huppelt achter de groep aan. Hij kijkt zijn ogen uit. In het hok staan speeltoestellen. Het is helemaal geen strafhok. Albert heeft gelogen. Alweer.

De juf draait de schuur op slot en gaat naar binnen. Vanuit een kantoor houdt ze de spelende menigte goed in de gaten.

‘Doe je mee verstopperijtje spelen? Iedereen doet mee, jij toch ook?’ Bennie en Roel staan te trappelen van ongeduld.

Hans voelt zich gelukkig, hij hoort erbij.

Terug in de klas is iedereen muisstil en deelt juf Alie schriften uit.

‘Zo, nu is het de hoogste tijd voor het echte werk, we gaan leren schrijven.’

Met het puntje van zijn tong tussen zijn tanden doet Hans zijn uiterste best om de letters zo goed en netjes mogelijk te schrijven.

Na het schrijven gaat de bel. Alle kinderen gaan staan en wachten totdat de juf de deur opendoet. Sommige kinderen hollen naar buiten, naar hun moeders. Anderen halen boterhammen uit hun tas.

‘Heb jij geen brood bij je Hans?’ vraagt de juf.

‘Nee.’ Hans schudt zijn hoofd.

‘Word je dan niet opgehaald voor het middageten?’ Verstijfd van angst haalt hij zijn schouders op. Er staat niemand op hem te wachten bij het hek.

‘Weet je wat? Ga maar snel naar huis om te eten. Als je vanmiddag wat later terug bent vind ik dat echt niet erg. Ga maar gauw.’

Hij holt naar huis. Als hij dichterbij komt, durft hij niet verder. ‘Veronderstel dat ze al aan het eten zijn en ik te laat ben voor het gebed,’ mompelt hij voor zich uit.

Zijn grootste angst wordt waarheid: vader, Albert en moeder zitten met gevouwen handen aan de keukentafel een zegen te vragen voor het eten. Met knikkende knieën en met een brok in zijn keel doet hij de deur open.

Met een donderende klap slaat vader met gebalde vuisten op tafel.

‘Waar haal jij de gore moed vandaan om zo laat hier nog binnen te komen en om eten te vragen. Heb je weer lopen dromen ... ellendige dromer?’ buldert vader en gooit een stuk brood de deel op. ‘Als jij zo lui bent als een dier, dan vreet je ook maar als een dier!’ Hij staat op, geeft Hans een fikse draai om zijn oren en gooit hem de deur uit.

Hans smakt met zijn hoofd tegen de grond. Met een bonkende hoofdpijn en vechtend tegen zijn tranen, raapt hij het stuk brood op en maakt het zo goed mogelijk schoon. Hij strompelt naar buiten. Paniek slaat hem om het hart. Hij moet zo snel mogelijk naar school, anders komt hij te laat en krijgt hij daar ook klappen. Zijn knie

zit onder het bloed en wordt steeds dikker tijdens het lopen. De pijn en de angst nemen krijgen de overmacht. Huilend valt Hans op de grond.



## 2

‘Ach, arme jongen, ben je gevallen?’ De stem van de reus is zacht en vriendelijk.

‘Moet ik je naar huis brengen, m’n jongen?’

‘Nee, nee, niet naar huis. Ik moet naar school.’ Zijn stem slaat over.

‘Kom maar, m’n jongen. Ik breng je wel naar school’. Voordat Hans kan tegenspreken, zit hij in de zijspan van de motorfiets. De motor maakt een brullend geluid zodra Daan hem aantrapt.

Onderweg naar school voelt Hans de wind over zijn betraande gezicht. De bomen maken een sissend geluid als ze er met hoge snelheid langsrijden. Het lijkt op het zwiepende geluid van de wandelstok waarmee hij vaak slaag krijgt.

Bij de school tilt Daan hem uit de zijspan.

‘Gaat het wel, m’n jongen? Zal ik je naar binnen brengen?’